

Uzasadnienie

Aktualnie obowiązujący dokument Założeń do planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe opracowany w 2003 roku został przyjęty w drodze uchwały Nr XLVII/444/04 Rady Miasta Krakowa w dniu 12 maja 2004 r.

Ówczesne zapisy ustawy Prawo energetyczne nie określały jak często należy wykonywać aktualizację. W uchwale przyjęto, że aktualizację i weryfikację Założeń wykonuje się nie rzadziej niż co 5 lat. W wyniku zmian w ustawie Prawo energetyczne z 8 stycznia 2010 r. wprowadzono zapis stanowiący, że projekt Założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.

Potrzeba aktualizacji wynika z konieczności dostosowania Założeń do zmieniających się uwarunkowań lokalnych i zewnętrznych. Uwarunkowania lokalne zależą od aktualnego stanu systemów infrastruktury energetycznej, planowanych kierunków rozwoju miasta, prognozowanej wielkości i struktury zapotrzebowania na paliwa i energię, możliwości oszczędzania energii oraz wielkości lokalnych zasobów energii odnawialnej.

Decydujący wpływ na warunki funkcjonowania systemów energetycznych mają uwarunkowania zewnętrzne takie jak: oddziaływanie energetyki konwencjonalnej na klimat, globalizacja rynków energetycznych, rosnąca zależność od importu surowców energetycznych i wzrost cen energii. W związku z tym następują zmiany w prawie unijnym i krajowym zawarte w trzech pakietach: klimatyczno-energetycznym, liberalizacyjnym oraz pakiecie na rzecz efektywności energetycznej. Zagadnienia te ujęte są w Polityce energetycznej Polski do 2030 roku, dokumencie przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 r.

Aktualizacja Założeń została opracowana zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa, przyjętym uchwałą Rady Miasta Krakowa z dnia 16 kwietnia 2003 r. Nr XII/87/03 oraz zgodnie z Programem ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego Nr XXXIX/612/09 z dnia 21 grudnia 2009 r.

Przy opracowywaniu Założeń uwzględniono również projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa przy sporządzaniu prognoz bilansu zapotrzebowania w energię.

Główne cele sporządzania Założeń:

- a) koordynacja planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych ze strategią rozwoju społeczno-gospodarczego gminy,
- b) tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy poprzez zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- c) wspieranie działań poprawiających efektywność wykorzystania energii i służących poprawie jakości środowiska.

Cele planowania i organizacji zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Krakowa określono w nawiązaniu do celów strategicznych rozwoju Miasta, uwzględniając uwarunkowania zewnętrzne i lokalne oraz priorytety polityki energetycznej państwa.

Cel I to zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego. Efektem realizacji będzie zapewnienie odbiorcom dostaw ciepła, energii elektrycznej i gazu ziemnego o wymaganych parametrach jakościowych, w ilości odpowiadającej obecnym i przyszłym potrzebom, w sposób ciągły

i przy zminimalizowanym ryzyku wystąpienia awarii. Realizacji celu służyć będzie modernizacja istniejących i budowa nowych lokalnych źródeł pracujących w wysokosprawnej kogeneracji opartych o paliwa węglowe oraz rozwój uzupełniającego systemu wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w źródłach rozproszonych wykorzystujących różne źródła odnawialne w tym energię odnawialną biopaliw. Planowane jest uzyskanie do 2025 r. 15% udziału energii odnawialnej w rocznym zużyciu energii.

Cel II to zapewnienie warunków do wzrostu gospodarczego przy zminimalizowanym wzroście zapotrzebowania na energię pierwotną. Realizacji celu służyć będzie poprawa efektywności energetycznej u odbiorców końcowych oraz w zakresie wytwarzania i przesyłu energii. Zakres możliwych do wykonania działań to zmniejszenie strat energii, wprowadzenie mechanizmów właściwego zarządzania energią, stosowanie urządzeń energooszczędnych. Podkreślić należy przewidywaną w polityce energetycznej Polski do 2030 roku wzorcową rolę sektora publicznego. Efektem realizacji Celu II będzie uzyskanie oszczędności energii końcowej o 9% do 2016 r. w stosunku do poziomu z 2007 r. oraz o 1% rocznie w kolejnych latach, w stosunku do średniego zużycia energii końcowej z trzech lat poprzedzających.

Cel III to ograniczenie oddziaływania systemów energetycznych na środowisko. Realizacja celu nastąpi poprzez stopniową likwidację niskoefektywnych pieców i kotłowni opalanych paliwem stałym oraz podjęcie działań modernizacji technologii spalania i podniesienia sprawności dużych i średnich źródeł wytwórczych energii. Efektem realizacji Celu III będzie spełnienie wymagań dotyczących ograniczenia emisji CO₂ ze źródeł punktowych objętych Europejskim Systemem Handlu Emisjami (ETS) oraz ograniczenie niskiej emisji z małych źródeł rozproszonych. Planowane jest ograniczenie emisji CO₂ ze źródeł punktowych objętych ETS o co najmniej 20% poniżej poziomów z 1990 r., co wymaga redukcji emisji o 21% w stosunku do poziomu z 2005 r.

Przyjęte cele są w znacznym stopniu współzależne. Poprawa efektywności energetycznej ogranicza zapotrzebowanie na paliwa i energię, przyczyniając się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego oraz zmniejszenia presji energetyki na środowisko. Podobne efekty przynosi zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W aktualizacji Założeń przedstawiono i poddano analizie 4 scenariusze zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Scenariusz 1 „ograniczenie oddziaływania systemów energetycznych na środowisko” jest scenariuszem ograniczonego działania, przy zaniechaniu działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej. Planowana jest likwidacja pieców i kotłowni opalanych paliwem stałym oraz ograniczenie emisji CO₂ ze źródeł punktowych poprzez modernizację układów technologicznych w źródłach zawodowych. Struktura zużycia paliw i energii zasadniczo pozostaje bez zmian.

Scenariusz 2 „poprawa efektywności energetycznej” jest scenariuszem kontynuacji obecnych trendów. Ograniczeniu oddziaływania systemów energetycznych na środowisko towarzyszyć będzie wydatne ograniczenie zużycia energii końcowej w wyniku poprawy efektywności oraz ograniczenie zużycia energii pierwotnej poprzez wzrost efektywności wytwarzania i dystrybucji energii. Struktura zużycia paliw i energii zasadniczo pozostaje bez zmian. Prowadzenie działań wyłącznie w oparciu o ten scenariusz może być uznane za

niewystarczające przy wzrastających wymaganiach ekologicznych, które ograniczają możliwość wykorzystywania paliw stałych w energetyce zawodowej.

Scenariusz 3 „rozproszone źródła ciepła i energii elektrycznej” jest scenariuszem zmian. Podobnie jak w scenariuszu 2 planowane jest ograniczenie oddziaływania systemów energetycznych na środowisko, wzrost efektywności wytwarzania, dystrybucji i użytkowania energii. Przewidywanym elementem charakterystycznym tego scenariusza jest przejmowanie części rynku ciepła sieciowego i energii elektrycznej przez pracujące w wysokosprawnej kogeneracji rozproszone źródła energii, spalające paliwo gazowe. Struktura dostaw mediów energetycznych ulegnie zmianom – nastąpi wzrost wykorzystania do celów energetycznych gazu ziemnego. Scenariusz ten może przynieść duże uzależnienie od dostaw gazu, w sytuacji gdy brak jest dywersyfikacji zaopatrzenia kraju w gaz ale może też być bardzo atrakcyjny w przypadku potwierdzenia występowania w Polsce złóż gazu łupkowego.

Scenariusz 4 „uzupełniający system wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w źródłach rozproszonych wykorzystujących energię odnawialną” również jest scenariuszem zmian. Także i w tym scenariuszu planowane jest ograniczenie oddziaływania systemów energetycznych na środowisko, wzrost efektywności wytwarzania, dystrybucji i użytkowania energii. Prognozowanym elementem charakterystycznym jest przejmowanie części rynku ciepła sieciowego i energii elektrycznej przez małoskalowe źródła kogeneracyjne, wykorzystujące energię odnawialną z biogazu/biometanu, a także z paliw biomasowych drugiej generacji. Struktura dostaw mediów energetycznych ulegnie zmianom – nastąpi wzrost wykorzystania energii odnawialnej. Scenariusz 4 jest jedynym scenariuszem, który zapewnia obniżenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną. Jednocześnie poprzez wzrost wykorzystania lokalnych zasobów energii odnawialnej zmniejsza niezależność od dostaw paliw kopalnych (węgla, gazu ziemnego), przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska.

W wyniku analizy, w perspektywie długoterminowej rekomenduje się planowanie i organizację zaopatrzenia Gminy Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe według scenariusza 4 „uzupełniający system wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w źródłach rozproszonych wykorzystujących energię odnawialną”. Oznacza to zmianę podejścia do kompleksu zagadnień związanych z gospodarką, energetyką i środowiskiem. Wprawdzie tradycyjne systemy sieciowe infrastruktury technicznej – ciepłowniczy, energetyczny i gazowniczy pozostaną głównym źródłem zaopatrzenia w energię oraz będą modernizowane i rozwijane, to jednak równolegle planowane jest przejmowanie części rynku ciepła sieciowego i energii elektrycznej przez małoskalowe, rozproszone, wysokosprawne źródła kogeneracyjne, wykorzystujące energię odnawialną z biogazu/biometanu, a także z paliw biomasowych drugiej generacji.

Dużą rangę nadaje się działaniom ograniczającym oddziaływanie systemów energetycznych na środowisko, poprawiającym efektywność energetyczną oraz zwiększającym wykorzystanie energii odnawialnej. Scenariusz 4 będzie realizowany w warunkach konkurencyjnych. O wyborze przez odbiorców źródła ciepła i energii elektrycznej zadecydują przesłanki ekonomiczne. Jest to scenariusz spełniający wszystkie założone cele. Przy realizacji scenariusza 4 prognozowane jest obniżenie emisji zanieczyszczeń z energetycznego spalania paliw: pyłów o 78,7%, SO₂ o 33,5%, NO₂ o 30,1%, CO₂ o 29,6%.

Projekt aktualizacji Założeń był procedowany zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko cyt. dalej jako UUOŚ i z ustawą Prawo energetyczne.

Stosując zapisy UUOŚ przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko skutków realizacji Założeń, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa. Zgodnie z art. 39 UUOŚ podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do opracowania poprzez obwieszczenie w dniach od 3 do 24 lipca 2009 r.

Projekt aktualizacji Założeń wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zostały pozytywnie zaopiniowane przez uprawnione organy: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Uwagi i wnioski zawarte w opiniach zostały uwzględnione w treści Założeń i oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne przedsiębiorstwa energetyczne działające na terenie Gminy Miejskiej Kraków jako operatorzy systemów dystrybucyjnych udostępniły plany rozwoju w zakresie zgodnym z art. 16 ustawy oraz przekazały propozycje niezbędne do opracowania aktualizacji Założeń.

Zarząd Województwa Małopolskiego uchwałą Nr 87/10 w dniu 26 stycznia 2010 r. pozytywnie zaopiniował przedmiotowy projekt Założeń w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.

W końcowej fazie prac nad dokumentem w ramach postępowania wynikającego z art. 54 ustawy UUOŚ i art. 19 ustawy Prawo energetyczne projekt aktualizacji Założeń wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został wyłożony do publicznego wglądu na okres 21 dni w czasie od 30 marca do 22 kwietnia 2010 r. W okresie wyłożenia każdy zainteresowany oddziaływaniem środowiskowym skutków Założeń oraz osoby i jednostki organizacyjne zainteresowane zaopatrzeniem w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Miejskiej Kraków mogły składać wnioski, zastrzeżenia i uwagi do opracowania. Uwagi zostały zgłoszone przez Grupa Tauron ENION S.A. Oddział w Krakowie oraz Elektrociepłownię „KRAKÓW” S.A.

Zgodnie z art. 19 ust. 8 ustawy Prawo Energetyczne Rada Miasta uchwalając aktualizację Założeń rozpatruje jednocześnie wnioski, zastrzeżenia i uwagi zgłoszone w trakcie wyłożenia projektu dokumentu do publicznego wglądu.

Uwagi ENION S.A. Oddział w Krakowie zostały uwzględnione, mają one charakter porządkowy, precyzują i aktualizują treść dokumentu.

Uwaga nr 1 Elektrociepłowni „KRAKÓW” S.A. została uwzględniona w części dotyczącej kosztów eksploatacyjnych, stanu technicznego ogrzewaczy gazowych z otwartą komorą spalania oraz polityki rynkowej Elektrociepłowni „Kraków” S.A. i MPEC S.A. w Krakowie.

Uwaga nr 1 nie została uwzględniona w części dotyczącej zamieszczenia wykresu Rysunek 4a „Porównanie łącznego jednostkowego kosztu przygotowania ciepłej wody użytkowej”.

Uwaga nr 2 Elektrociepłowni „KRAKÓW” S.A. została uwzględniona w części dotyczącej zmiany nazwy Scenariusza 4.

Uwaga nr 2 nie została uwzględniona w części dotyczącej przyjęcia Scenariusza 2 „poprawa efektywności energetycznej” jako wiodącego oraz Scenariusza 4 jako uzupełniającego. Uzasadnienie sposobu rozstrzygnięcia uwag zawarte jest w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały.

Przedmiotowa uchwała nie zawiera w swej treści regulacji o charakterze normatywnym i nie jest aktem skierowanym do podmiotów zewnętrznych wobec Gminy Miejskiej Kraków. Założenia nie są przepisem prawa miejscowego, są jednak aktem wewnątrznie obowiązującym w gminie. Są dokumentem strategicznym, określającym kierunkowe założenia modernizacji oraz rozbudowy systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, z którym powinny być zgodne inne ustalenia gminne oraz plany przedsiębiorstw energetycznych.

Ustalenia dokumentu mają zastosowanie przy ocenie planów przedsiębiorstw energetycznych i wykonywaniu opracowań związanych z infrastrukturą energetyczną. Prognozy przedstawione w Założeniach sporządzone są dla okresu 15 lat.